

Sygn. akt VII K 1163 /15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy w Opolu Wydział VII Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Hubert Frankowski

Protokolant ST. sek. sąd. Anna Kowalczyk

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Opolu Anna Skroban Wojciechowska

po rozpoznaniu dnia 16 lutego 2016 roku

sprawy

D. W. (1)

syn R., E. z domu Z.

urodz. (...) w L.

oskarżonego o to, że:

w dniu 27 listopada 2014 roku w O., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i z góry powziętym zamiarem oraz wspólnie i w porozumieniu z nieustaloną kobietą i nieustalonym mężczyzną wobec których prowadzono odrębne postępowanie, doprowadzili K. S. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w postaci gotówki w kwocie 10.000 zł w ten sposób, że wpięrow nieustalona kobieta zadzwoniła na telefon stacjonarny K. S. w mieszkaniu, który odebrał jej ojciec W. S. lat 71, gdzie podczas rozmowy kobieta podała się za jego krewnego, a następnie zatelefonował nieustalony mężczyzna podając się w rozmowie telefonicznej za funkcjonariusza z (...) Biura (...), po czym mężczyzna rozmawiając przez telefon z K. S., która przejęła inicjatywę od ojca, działając pod pozorem uzyskania pomocy w prowadzonym śledztwie dot. oszustów wyłudających pieniądze od różnych osób metodą na tzw. "wnuczka", czym wprowadzili K. S. w błąd co do swojej tożsamości oraz co do faktu poinformowania jej o czynnościach prowadzonych przez CBS mających na celu zatrzymanie sprawców oszustw, które w rzeczywistości nie miały miejsca i spowodowali, iż K. S. dobrowolnie przestała przekazać pocztowym i (...) pieniądze w kwocie 10.000 zł do Urzędu Pocztowego (...) zaadresowanym na jego imię i nazwisko, które odebrał osobiście potwierdzając odbiór pieniędzy własnoręcznym podpisem, czym spowodowali straty na szkodę K. S.,

tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

1. w ramach czynu opisanego w części wstępnej wyroku oskarżonego D. W. (1) uznaje winnym tego, że dniu 27 listopada 2014 roku w L. udzielił bliżej nieustalonemu mężczyźnie, co do którego materiały wyłączono do odrębnego rozpoznania, pomocy w doprowadzeniu pokrzywdzonej K. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 10.000 zł metodą na „funkcjonariusza CBS” w ten sposób, że podał w/w mężczyźnie swoje dane osobowe, a następnie legitymując się własnym dowodem tożsamości w postaci dowodu osobistego seria (...) oraz specjalnym numerem identyfikacyjnym (...) uzyskanym przez w/w mężczyznę od pokrzywdzonej, w Urzędzie Pocztowym (...) wypłacił i przekazał w/w mężczyźnie pieniądze w kwocie 10.000 zł wpłacone przez pokrzywdzoną w Urzędzie Pocztowym (...) w O. przekazem pieniężnym „Ekspres pieniężny” na nazwisko oskarżonego, za którą to pomoc uzyskał od w/w mężczyzny wynagrodzenie, to jest występku z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i za to przestępstwo na podst. art. 286 § 1 kk przy zast. art. 19 § 2 kk i art. 60 § 6 pkt 4 kk i art. 4 § 1 kk wymierza mu karę

12 (dwunastu) miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując oskarżonego na podst. art. 35 § 1 kk do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 (czterdziestu) godzin w stosunku miesięcznym,

2. na podst. art. 46 § 1 kk przy zast. art. 4 § 1 kk zobowiązuje oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej K. S. kwoty 10.000 zł,

3. na podst. art. 627 kpk zasada od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych kwotę 799,13 złotych.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 listopada 2014 roku W. S. przebywał w mieszkaniu położonym w O. przy ulicy (...). W tym czasie około godziny 16:00 na telefon stacjonarny zadzwoniła nieustalona kobieta, która w trakcie rozmowy z W. S. podała się za jego krewnego, informując go przy tym, że jest w O. i go odwiedzi. Następnie na telefon stacjonarny W. S. zadzwonił nieustalony mężczyzna, który podając się za funkcjonariusza (...) Biura (...) wskazał, że w O. działają oszuści, którzy wyłudniają pieniądze od różnych osób, niemniej jednak oni namierzają te osoby.

W tym momencie do w/w mieszkania weszła K. S., która w dalszej kolejności przejęła telefon od swojego ojca – W. S.. W trakcie rozmowy przeprowadzonej z nieustalonym mężczyzną wymieniona uzyskała informację, by wykonywać polecenia kobiety, która do nich telefonowała, gdyż jest ona namierzana przez policję.

W międzyczasie na parkingu obok sklepu (...) usytuowanego w L. nieustalony mężczyzna spotkał się z D. W. (2). W trakcie rozmowy nieustalony mężczyzna zaoferował D. W. (1) pieniądze w zamian za pomoc przy odbiorze pieniędzy w wysokości 10.000 zł przesłanych przekazem pocztowym. D. W. (1) przewidywał, że pieniądze mogą pochodzić z czynu zabronionego.

Tymczasem K. S. i W. S. udali się do Oddziału Banku (...) mieszczącego się w O. przy ulicy (...) (...), gdzie wymieniona podjęła pieniądze w kwocie 10.000 zł, które w dalszej kolejności w pobliskim Urzędzie Pocztowym (...) przesłała przekazem pocztowym „Ekspres pieniężny” na uzyskane przez nią od w/w nieustalonego mężczyzny nazwisko D. W. (1). Następnie wymieniona skontaktowała się z w/w mężczyzną, któremu podała 20-cyfrowy numer identyfikacyjny przekazu, niezbędny do podjęcia pieniędzy przez odbiorcę.

Rzeczony przekaz po uprzednim okazaniu dowodu osobistego oraz specjalnego numeru identyfikacyjnego (...) uzyskanego od nieustalonego mężczyzny został odebrany przez D. W. (1) w Urzędzie Pocztowym (...) mieszczącym się przy ulicy (...). Po dokonaniu wypłaty D. W. (1) przekazał pieniądze w kwocie 10.000 zł do rąk nieustalonego mężczyzny, uzyskując od niego stosowne wynagrodzenie.

Dowody:

- zeznania świadka K. S. – k. 3-4, 21 (zb. C), 129-130,
- zeznania świadka W. S. – k. 15 (zb. C), 131,
- zeznania świadka J. J. – k. 26 (zb. C), 131,
- wyjaśnienia oskarżonego D. W. (1) – k. 78-79 (zb. A), 129,
- potwierdzenie nadania przekazu – k. 6 (zb. A),
- tablica pogładowa – k. 20 (zb. A),
- pismo Poczty Polskiej S.A. Biuro (...) w G. z dnia 14.01.2015r. – k. 27 (zb. A),

- ekspres pieniężny – potwierdzenie wypłaty/odbioru o numerze identyfikacyjnym (...) na kwotę 10.000 zł – k. 28 (zb. A),
- opinia wydana na podstawie ekspertyzy kryminalistycznej – k. 63-69 (zb. A).

D. W. (1) ma 20 lat, jest bezdzietnym kawalerem. Posiada wykształcenie gimnazjalne, bez zawodu. Nie pracuje, pozostaje na utrzymaniu rodziców. D. W. (1) nie posiada istotnego majątku.

Oskarżony był uprzednio wielokrotnie karany sędownie, w tym za przestępstwa p-ko mieniu.

Dowody:

- dane o oskarżonym - k. 81 (zb. A),
- dane o karalności z K. - k. 83 (zb. A), 119-121,
- informacja o dochodach – k. 86 (zb. A).

Przesłuchiwany w charakterze podejrzanego **D. W. (1)** przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wskazał, że w 2014 roku, nie pamięta dokładnie kiedy, na parkingu obok sklepu (...) usytuowanego w L. przy ulicy (...) spotkał znajomego, którego zna tylko z widzenia, a który zaoferował mu wynagrodzenie w zamian za pomoc w przekazaniu pieniędzy. Oskarżony wskazał również, że w dalszej kolejności razem ze znajomym udali się na ulicę (...), skąd poszedł pieszo do urzędu pocztowego mieszczącego się na ulicy (...), gdzie odebrał pieniądze w kwocie 10.000 zł. Nadto dodał, że przedmiotowe środki pieniężne przekazał następnie do rąk znajomego, uzyskując od niego stosowne wynagrodzenie w wys. 100 zł. Przed Sądem się nie stawiał.

/k. 78-79 (zb. A), 129/

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie mogło budzić wątpliwości zarówno sprawstwo, jak i wina oskarżonego D. W. (1) w odniesieniu do przypisanego mu sentencją wyroku czynu zabronionego kwalifikowanego treścią art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., tj. pomocnictwa do przestępstwa oszustwa.

Ustalając stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd wziął pod uwagę wyjaśnienia oskarżonego oraz rzeczowe i stanowcze zeznania świadków: K. S., W. S. i J. J.. Nadto wzięto pod uwagę ujawnione na rozprawie dowody z dokumentów w postaci: pisma Poczty Polskiej S.A. Biuro (...) w G. z dnia 14.01.2015r., ekspresu pieniężnego – potwierdzenia wypłaty/odbioru o numerze identyfikacyjnym (...) na kwotę 10.000 zł i opinii wydanej na podstawie ekspertyzy kryminalistycznej. Natomiast przy ustaleniach odnośnie sytuacji majątkowej i rodzinnej oskarżonego Sąd oparł się na dokumentach w postaci danych osobopoznawczych oraz danych o dochodach, zaś w zakresie ustalenia uprzedniej karalności na danych o karności. Sąd dał wiarę tym dowodom jako dowodom uzupełniającym w stosunku do osobowych źródeł dowodowych, bowiem wiarygodności i rzetelności tychże dokumentów nie podważyła żadna ze stron procesu i nie wzbudziły one uzasadnionych wątpliwości Sądu co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków: A. O., R. W. i T. O., albowiem osoby te nie posiadały jakiegokolwiek wiedzy mogącej być podstawą ustalenia stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie.

Zeznania świadków: K. S. i W. S. są jednoznaczne, logiczne i wewnętrznie niesprzeczne, dlatego też należało uznać je za wiarygodne. Nadto zeznania te korespondowały z dowodami z dokumentów znajdującymi się w aktach sprawy. Wskazać przy tym także należy, że wymienieni w sposób pełny i szczegółowy opisali przebieg inkryminowanego zdarzenia, przy czym przesłuchiwani podawali dokładnie i szczerze tylko te okoliczności sprawy, które, z uwagi na osobiste uczestnictwo, były im wiadome. Zeznania ich zatem w połączeniu z pozostałym zebrany w przedmiotowej sprawie materiałem dowodowym, w tym z wyjaśnieniami samego oskarżonego, dały pełny obraz okoliczności, w

jakich doszło do wprowadzenia K. S. w błąd co do tożsamości osób dzwoniących na telefon stacjonarny W. S. oraz co do faktu prowadzenia czynności przez CBS mających na celu zatrzymanie sprawców oszustw, skutkującego przekazaniem kwoty w wysokości 10.000 złotych. W szczególności z zeznań tych wynika, że w inkryminowanym dniu około godziny 16:00 na telefon stacjonarny W. S. zadzwoniła nieustalona kobieta, która w trakcie rozmowy z wymienionym podała się za jego krewnego, informując go przy tym, że jest w O. i go odwiedzi. Z zeznań tych wynika także, że w dalszej kolejności zadzwonił nieustalony mężczyzna, który podając się za funkcjonariusza (...) Biura (...) wskazał, że w O. działają oszuści, którzy wyłudniają pieniądze od różnych osób, niemniej jednak oni namierzają te osoby. Osoby te wskazały ponadto, że rozmowę z nieustalonym mężczyzną kontynuowała w dalszej kolejności K. S., a w jej trakcie wymieniona uzyskała informację, by wykonywać polecenia kobiety, która do nich telefonowała, gdyż jest ona namierzana przez policję. W tej sytuacji wymienieni udali się do Oddziału Banku (...) mieszczącego się w O. przy ulicy (...), gdzie K. S. podjęła pieniądze w kwocie 10.000 zł, które w dalszej kolejności w Urzędzie Pocztowym znajdującym się w (...) przesłała przekazem pocztowym „Ekspres pieniężny” na uzyskane przez nią nazwisko D. W. (1). Z zeznań K. S. wynika również, że w dalszej kolejności wymieniona skontaktowała się z nieustalonym mężczyzną, któremu podała 20-cyfrowy numer identyfikacyjny, niezbędny przy odbiorze gotówki przez odbiorcę. Okoliczność tę potwierdziła także świadek J. J., czyli asystent w Urzędzie Pocztowym (...) mieszczącym się przy ulicy (...), wskazując wprost „w przypadku nadania przekazu elektronicznego „na teraz” czyli najszybszego tak jak chyba w tym przypadku, to pieniądze są przekazywane w przeciągu 10 minut. Nadawca nie podaje adresu odbiorcy tylko jego imię i nazwisko. Ponadto musi poinformować o otrzymanym numerze przekazu odbiorcę. Na podstawie takiego numeru odbiorca go pokazuje w okienku, okazuje również swój dowód osobisty i wówczas jak się zgadzają dane to wypłacana jest kwota. Ponadto odbiorca musi się podpisać z imienia i nazwiska na potwierdzenie odbioru kwoty” (k. 26, zb. C).

Z wyjaśnień oskarżonego wynika natomiast, że w inkryminowanym dniu na parkingu obok sklepu (...) usytuowanego w L. przy ulicy (...) spotkał znajomego, który zaoferował mu wynagrodzenie w zamian za pomoc. Z wyjaśnień oskarżonego wynika także, że w tym samym dniu wymieniony udał się do urzędu pocztowego mieszczącego się w L. przy ulicy (...), gdzie odebrał pieniądze w kwocie 10.000 zł, które w dalszej kolejności przekazał do rąk znajomego, uzyskując od niego stosowne wynagrodzenie.

Fakt odbioru pieniędzy w kwocie 10.000 zł przez oskarżonego D. W. (1) potwierdza również opinia biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów z dnia 29.04.2014r., z której wynika, że podpis czytelny o kompozycji pełnoliterowej: (...), umiejscowiony w pozycji (...) na dokumencie EKSPRES PIENIĘŻNY-POTWIERDZENIE WYPŁATY/ODBIORU, nr identyfikatora (...), z datą przyjęcia i odbioru na 27.11.2014r., wystawionym na dane nadawcy: K. C. nr 10 lok. 4 (...)-(...) O., opiewającym na kwotę 10.000,00 PLN, znajdującym się w przeźroczystej koszulce foliowej oznaczonej jako karta nr 143 akt sprawy został nakreślony przez D. W. (1).

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie ma żadnych wątpliwości, że w niniejszej sprawie doszło do popełnienia przestępstwa oszustwa na szkodę K. S., przy czym – jak wyżej wskazano – nie ma dowodów świadczących o współsprawstwie oskarżonego D. W. (1) w jego popełnieniu. Niemniej jednak, gdyby nie pomoc z jego strony, polegająca na podaniu nieustalonemu mężczyźnie swoich danych osobowych, w dalszej kolejności zaś przekazaniu mu środków pieniężnych w kwocie 10.000 zł, wypłaconych uprzednio po okazaniu dowodu osobistego oraz specjalnego numeru identyfikacyjnego w Urzędzie Pocztowym (...), popełnienie przestępstwa nie byłoby możliwe. Tym samym – zdaniem Sądu – oskarżony swoim zachowaniem zrealizował znamiona przestępstwa pomocnictwa do oszustwa opisanego w art. 286 § 1 k.k., albowiem choć brak było dowodów na to, że oskarżony był zorientowany w całym przestępczym procederze, to jednak musiał przewidywać i godził się na to, że wypłacane przez niego pieniądze pochodzą z czynu zabronionego, co obligowało do zmiany opisu czynu oraz jego prawnej kwalifikacji. Znamionem jest bowiem fakt, że pomocnictwo polega na ułatwieniu innej osobie popełnienia czynu zabronionego. Stroną podmiotową pomocnictwa jest umyślność zarówno w postaci zamiaru bezpośredniego, jak i ewentualnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15.10.2013r., III KK 184/13). Z tego też względu dla przypisania sprawcy odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa oszustwa w formie pomocnictwa wystarcza, by sprawca swoim zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem) obiektywnie ułatwił innej osobie popełnienie czynu zabronionego i aby mając tego świadomość co najmniej godził się na to, co w przedmiotowej sprawie miało miejsce. Tym samym pomocnictwo polega na każdej

czynności, która faktycznie ułatwia innej osobie popełnienie czynu, natomiast wyliczenie czynności ułatwiających w treści przepisu art. 18 § 3 k.k. jest jedynie przykładowe, na co wskazuje sformułowanie „w szczególności”. Przepięstwo to jest dokonane w momencie wystąpienia sytuacji, w której faktycznie dochodzi do ułatwienia popełnienia czynu zabronionego, nie zaś w chwili niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego.

W tych okolicznościach, w świetle dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych, jest oczywistym, że oskarżony D. W. (1) swoim działaniem wyczerpał dyspozycje art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. Przypisując ww. kwalifikację prawną Sąd miał na uwadze to, że oskarżony D. W. (1) w dniu 27 listopada 2014 roku w L. udzielił bliżej nieustalonemu mężczyźnie, co do którego materiały wyłączono do odrębnego rozpoznania, pomocy w doprowadzeniu pokrzywdzonej K. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 10.000 zł metodą „na funkcjonariusza CBS” w ten sposób, że podał ww. mężczyźnie swoje dane osobowe, a następnie legitymując się własnym dowodem tożsamości w postaci dowodu osobistego seria (...) oraz specjalnym numerem identyfikacyjnym (...) uzyskanym przez ww. mężczyznę od pokrzywdzonej, w Urzędzie Pocztowym (...) wypłacił i przekazał ww. mężczyźnie pieniądze w kwocie 10.000 zł wpłacone przez pokrzywdzoną w Urzędzie Pocztowym (...) przekazem pieniężnym „ekspres pieniężny” na nazwisko oskarżonego, za którą to pomoc uzyskał od ww. mężczyzny wynagrodzenie.

Wymierzając oskarżonemu karę za popełnione przez niego przestęstwo Sąd kierował się dyrektywami określonymi w art. 53 § 1 i 2 k.k. oraz w art. 54 § 1 k.k. Uwzględniono zatem rodzaj naruszonego dobra, stopień społecznej szkodliwości czynu oraz zawinienie sprawcy. Dodatkowo Sąd dokonał oceny względności ustaw w ramach stosowania art. 4 § 1 k.k.

Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu Sąd wziął pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez oskarżonego obowiązków oraz postać zamiaru i motywację sprawcy. Natomiast oceniając stopień winy należało uwzględnić jego wiek, poziom wiedzy i doświadczenia życiowego oraz sytuację motywacyjną. Do okoliczności negatywnych mających wpływ na wymiar kary zaliczyć należy rozmyślność działania oskarżonego oraz świadomość co do bezprawności podejmowanych przez niego działań skierowanych przeciwko mieniu. Okolicznością obciążającą była ponadto jego uprzednia karalność. Natomiast do okoliczności łagodzących zaliczono postawę oskarżonego, który przyznał się do popełnienia przypisanego mu czynu.

Kierując się powyższymi wskazówkami Sąd – na podstawie art. 286 § 1 k.k. przy zast. art. 19 § 2 k.k., art. 60 § 6 pkt 4 k.k. i art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 12 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując D. W. (1) do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym. Orzekając w tym zakresie Sąd nie tracił z pola widzenia tego, że karę za pomocnictwo wymierza się w granicach zagrożenia za sprawstwo, niemniej jednak to nie oskarżony był pomysłodawcą i wykonawcą przestępstwa oszustwa. Jego pomoc co prawda była wydatna i polegała na podaniu nieustalonemu mężczyźnie swoich danych osobowych, w dalszej kolejności zaś przekazaniu mu środków pieniężnych w kwocie 10.000 zł, wypłaconych uprzednio po okazaniu dowodu osobistego oraz specjalnego numeru identyfikacyjnego w Urzędzie Pocztowym (...), jednakże pozostała, zasadniczą część, w tym kontakt z pokrzywdzoną, wykonali inni sprawcy. Z tego też względu Sąd skorzystał z możliwości nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Dodatkowo Sąd na podstawie art. 46 § 1 k.k. przy zast. art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej K. S. kwoty 10.000 zł. Orzekając w tym zakresie Sąd miał na uwadze wyrok SA w Białymstoku z dnia 23.10.2014r., II AKa 175/14, w myśl którego za szkodę odpowiedzialny jest również ten, kto inną osobą do wyrządzenia szkody nakłonił albo był jej pomocny. Wskazać w tym miejscu jednak należy, że oskarżonemu przysługiwało będzie roszczenie regresowe wobec osoby, której był pomocny (zob. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 30.12.2014r., II AKa 403/14). Wskazać w tym miejscu również należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu najwyższego z dnia 17.07.2014r., III KK 54/14, „szkodą, do której naprawienia sąd zobowiązuje skazanego, jest równowartość rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa i nie jest dopuszczalne uwzględnienie przy ustalaniu jej wysokości tych składników szkody, które wynikły z następstw czynu, na przykład odsetek” (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 25.04.2014r., II AKa 55/14), co uniemożliwiało uwzględnienie wniosku pokrzywdzonej w zakresie należności ubocznych w postaci odsetek ustawowych.

Całokształt przedstawionych okoliczności sprawił, że Sąd orzekł jak w dyspozytywnej części wyroku uznając, że orzeczona kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu jak i zawinienia sprawcy, a wydane rozstrzygnięcie będzie skutecznym środkiem do zwalczania tego typu przestępczości, natomiast w stosunku do oskarżonego pozwoli na zrozumienie jego błędnego postępowania i uniknięcie w przyszłości podobnych czynów.

Orzeczenie w przedmiocie opłat i kosztów postępowania uzasadniają powołane przepisy i są konsekwencją wyroku skazującego. Na zasądzone koszty składają się wydatki poniesione w toczącym się postępowaniu a także opłata od orzeczonej kary.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w wyroku.